

Схема оцінювання тесту з української мови і літератури, 12 клас, РОУМЛ-2024

№	Завдання	Оцінювання
<p>1. Доберіть до тексту заголовок, який відображав би його тему.</p>	<p>Творчий доробок Миколи Лисенка. <i>Чи:</i> Заповіт Миколи Лисенка. <i>Або:</i> Дух любові до невмирущої народної пісні.</p> <p><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 2 б.: 2 б. – за сформульований заголовок, який відповідає темі тексту; 1 б. – за формулювання, яке частково відбиває тему тексту; 0 б. – за формулювання, яке суперечить темі тексту, чи відсутність відповіді.</p>
<p>2. Доведіть закоханість Миколи Лисенка в фольклор, історичну та культурну спадщину українського народу. Відповідь запишіть двома складними реченнями.</p>	<p>1. Микола Віталійович Лисенко ще з юності був закоханий в українську народну творчість: підлітком він почав записувати народні пісні та думи, в студентські роки видав цикл весільних пісень, згодом створив дитячі опери «Пан Коцький», «Жоза-дереза», «Зима і Весна».</p> <p>2. Упродовж усього життя композитор виявляв великий інтерес до героїчного минулого та культурної спадщини українського народу: навчаючись у Німеччині, започаткував вокальний цикл «Музика до “Кобзаря” Тараса Шевченка», до якого ввійшла 51 пісня; згодом з’явилася опера «Утоплена» та кілька кантат; не менший інтерес викликала у нього творчість М. Гоголя, І. Котляревського, І. Франка, Лесі Українки, свідченням чого є опери «Різдвяна ніч», «Тарас Бульба», «Енеїда», «Наталка Полтавка» та сотні пісень.</p>	<p>Усього 6 б.: 2 б. – за кожен правильну, змістовну відповідь; 1 б. – за нечітко сформульовану відповідь, яка частково розкриває питання; 0 б. – за відповідь, яка суперечить темі тексту, чи її відсутність + 1 б. за відповідність речення заданій структурі.</p>
<p>3. Інтонаційним та емоційним напруженням відзначається романс М. Лисенка на слова Т. Шевченка «Чого мені тяжко, чого мені нудно». Завдяки яким художнім засобам поетові вдалося передати пережите глибоке страждання? Дайте відповідь двома реченнями, назвавши 3 види тропів, один із яких</p>	<p>У вірші Тараса Шевченка «Чого мені тяжко, чого мені нудно» спостерігаємо різні види тропів: епітети (<i>серце трудне, невкрите, розбите; люд навісний), риторичні питання (Чого мені нудно, чого серце плаче?), порівняння (<i>кричить, мов дитя голодне</i>), риторичні звертання (<i>серце моє трудне, моє серце</i>), метафори (<i>засни, моє серце; закрий, серце, очі</i>) тощо. Риторичне питання, яким розпочинається поезія, містить метафору та градацію «серце плаче, ридає, кричить», а також порівняння «мов дитя голодне», які якнайточніше передають пережитий поетом біль та глибокі душевні страждання після поїздки в Україну.</i></p> <p><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 5 б.: 3 б. за правильно визначені різновиди тропів (1 x 3 = 3) + 2 б. за правильне і вичерпне тлумачення засобу виразності; 1 б. – за неповну відповідь.; 0 б. за недоречну відповідь чи її відсутність.</p>

прокоментуйте.		
4. Доберіть самостійно і запишіть контекстуальні синоніми до виділених слів із тексту.	а) поринув у культурне життя – заглибився (занурився, упірнув, углибився); б) приступив до роботи – підступив (розпочав, почав, узявся, зачав роботу); в) захоплюючий роман – незрівнянний (вражаючий, цікавий, неповторний, божественний, прекрасний, фантастичний, чудовий); г) наполегливі пошуки – невтомні (активні, завзяті, заповзяті, невідступні, настійливі, палкі, вперті).	Усього 4 б.: по 1 б. за кожний правильно дібраний контекстуальний синонім.
5. Запишіть слова, знявши ризику.	Перекотиполе, до крихти, мовно-літературний, без жалю, темно-зелений.	5 б. – по 1 б. за кожен правильну відповідь.
6. Вставте, де потрібно, розділові знаки.	Людина – ¹ це унікальна істота, яка є не просто творінням вищого розуму, не просто відображенням мудрості, могутності, творчого потенціалу. Людина є особою, ² яка має власний розум, власну волю, власні почуття. Людина безсмертна не лише в релігійному розумінні, але й у своїх ділах. Усе, ³ що кожен з нас зробить, матиме свій слід у майбутньому. Найзагальніше покликання кожної людини – ⁴ жити. І жити гідно. Часто ми відволікаємося на дрібні і скороминущі речі, ⁵ а це принижує людину, робить її життя примітивним і нецікавим. Крім основного призначення, кожен має особисте покликання. Кожна людина наділена талантом, або якоюсь характерною властивістю, ⁶ яку може розвинути або змарнувати. Навіть якщо ми не відчуваємо в собі здібностей. Тому треба навчитись прощати, ⁷ жити в спільноті: ⁸ потішати самотніх, давати потребуючим. Ми маємо творити добро і боротись зі злом. Навіть якщо ми не відчуваємо в собі здібностей до мистецтва, ⁹ науки чи спорту, то можемо розвивати щедрість, ¹⁰ терпимість, порядність та інші чесноти, яких нам часто бракує в житті.	Усього 10 б.: 10 б. – 0 пом.; 9 б. – 1 пом.; 8 б. – 2 пом.; 7 б. – 3 пом.; 6 б. – 4 пом.; 5 б. – 5 пом.; 4 б. – 6 пом.; 3 б. – 7 пом.; 2 б. – 8 пом.; 1 б. – 9 пом.
7. Виправте помилки, допущені в тексті (закресліть неправильний варіант і зверху напишіть правильно).	<u>Пісенна</u> культура українського народу численними <u>струмочками</u> й могутніми річками поповнює океан культури світової. Пісня колискова, весільна, <u>лірична</u> супроводжує від народження кожну людину. Із <u>сивої</u> давнини покоління за поколінням українці народжують від рідної землі, <u>сонця</u> , неба, води, вітру дивні звуки мелодій, неповторну магію слова, які ведуть нас по <u>стежках</u> рідного краю. Вони <u>переплітаються</u> , біжать і виводять на широкий шлях творчого <u>генію</u> народу. І якщо цей геній існує й сьогодні, то тільки	Усього 10 б.: 10 б. – 0 пом.; 9 б. – 1 пом.; 8 б. – 2 пом.; 7 б. – 3 пом.; 6 б. – 4 пом.; 5 б. – 5 пом.; 4 б. – 6 пом.;

	тому, <u>що</u> живе пісня. Творить і береже ці дорогоцінні <u>перлини</u> наш народ.	3 б. – 7 пом.; 2 б. – 8 пом.; 1 б. – 9 пом.
8. Поясніть значення фразеологізмів.	<p>1. <i>Пекти раків</i> – червоніти/горіти від сорому, ніяковіти.</p> <p>2. <i>Вішати усіх собак</i> на когось – безпідставно звинувачувати, зводити наклеп, звальювати вину, обмовляти.</p> <p>3. <i>Діймати до живих печінок</i> – боляче вражати, дуже зачіпати, дошкуляти, засмучувати, торкаючись чогось дуже болючого.</p> <p>4. <i>Боком вилізти</i> – погано кінчитися, мати погані наслідки для когось, призвести до покарання когось.</p> <p>5. <i>Вийняти душу</i> – завдати комусь страждань, клопоту; спричинити сильне хвилювання, зворушити, розчулити когось; бездушно мучити, знущатися над кимось.</p> <p><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	Усього 5 б.: по 1 б. за правильне тлумачення кожного фразеологізму.
9. Складіть і запишіть складнопідрядні речення.	<p>1. <u>Обставинне причини</u>. Особливе значення має яйце на Великдень, оскільки воно є символом воскресіння.</p> <p>2. <u>Підрядне з'ясувальне</u>. Живучи в лісі, наші пращури думали, що й вони походять від дерев.</p> <p>3. <u>Обставинне наслідкове</u>. Теплий туман слався по полю, так що дерева потопали в ньому.</p> <p>4. <u>Підрядне допустове</u>. Хоч була рання весна, але надворі було вже гаряче.</p> <p><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	Усього 4 б.: по 1 б. за кожне правильно складене речення.
10. Відредагуйте речення, запишіть їх.	<p>А. Протягом зовсім короткого часу Микола Лисенко став найвідомішим композитором України.</p> <p>Б. Сидячи в авто, Лисенко відчув млість і сильний головний біль. <i>Чи:</i> Лисенко відчув млість і сильний головний біль, коли сидів у авто. Сидячи в авто, Лисенко відчув млість, у нього з'явився сильний головний біль.</p> <p>В. Я порадив колегам з симфонічного оркестру бути уважнішими, працюючи над образами опери «Тарас Бульба». <i>Або:</i> Я порадив колегам, що працюють у симфонічному оркестрі, бути уважнішими до образів з опери «Тарас Бульба».</p> <p><i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	Усього 6 б.: по 2 б. за кожне правильно відредагзоване речення: по 1 б. – за кожну усунуту помилку.

<p>11. Установіть за допомогою стрілок відповідність між твором та його автором</p>	<p>О. Олесь ↔ «Чари ночі» М. Рильський ↔ «Солодкий світ» В. Симоненко ↔ «Я чую у ночі осінні» І. Драч ↔ «Крила»</p>	<p>Усього 4 б.: по 1 б. – за кожну правильну відповідь.</p>
<p>12. Чи згодні ви з висловлюванням Василя Симоненка: «Праця людини – краса і слава, праця людини – безсмертя її»? Відповідь запишіть двома окремими реченнями, ускладненими вставними словами чи словосполученнями.</p>	<p>А. Як на мене, то цінність людського життя визначається добрими справами, а будь-яка справа вимагає не тільки знань і бажання їх творити, але й відповідальності, наполегливості та сумлінної праці. Б. Я вважаю, що тільки вони приносять успіх кожній окремій людині і користь суспільству – це основа великих досягнень, які дарують славу і безсмертя. <i>(Можливі інші варіанти)</i></p>	<p>Усього 6 б.: по 3 б. за кожну правильну відповідь; 2 б. за глибоке, аргументоване розкриття власного розуміння цитати В. Симоненка; 1 б. за неповне, часткове, суперечливе розкриття власного розуміння цитати, 0 б. за недоречну відповідь чи її відсутність + 1 б. за відповідність речення заданій структурі.</p>
<p>13. Усі ми прагнемо бути успішними людьми, але життя не завжди сприяє нашій самореалізації. До кого ж приходять успіх у житті? Розкрийте питання у вигляді есе (13-15 речень), аргументуючи відповідь одним посиланням на власний досвід чи життєвий приклад відомих людей, та двома – посиланням на приклади з художньої літератури.</p>		<p>Усього 13 б.: а) 3 б. за відповідність змісту есе обраній темі; 3 б. – за повну відповідність змісту обраній темі; 2 б. – за незначні відхилення в змісті есе від обраної теми; 1 б. – за значні відхилення в змісті есе; 0 б. – за невідповідність змісту есе обраній темі; б) 3 б. за мовне багатство і дотримання комунікативних якостей писемного мовлення (логічність, смислову точність, виразність): 3 б. – за мовне багатство і дотримання основних комунікативних якостей писемного мовлення; 2 б. – за незначні порушення і відхилення від основних комунікативних якостей мовлення;</p>

		<p>1 б. – за значне відхилення від основних комунікативних якостей мовлення; 0 б. – за повну відсутність мовного багатства і серйозні відхилення від основних комунікативних якостей мовлення;</p> <p>в) 4 б.: за аргументованість викладу: 2 б. – за посилання на приклади з художньої літератури (по 1 б. за кожний приклад) + 1 б. – за посилання на власний досвід чи життєві приклади відомих людей + 1 б. – за наявність оцінки проблеми;</p> <p>г) 3 б. за композиційну стрункість і стильову єдність тексту есе:</p> <p>3 б. – за струнку, логічно побудовану композицію і стильову єдність тексту; 2 б. – за часткове порушення композиції і стильової єдності відповіді; 1 б. – за суттєві порушення; 0 б. – за повну відсутність композиційної стрункості і стильової єдності відповіді чи її відсутність.</p>
<p>14. Розкажіть про 5 рослинних символів українського народу. Дайте відповідь 5-ма реченнями.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соняшник – це справжній символ України, родючості і процвітання, веселощів і благополуччя, недаремно рослина носить назву «квітка сонця». 2. Калина є уособленням добра, миру, благодаті та кохання, вважається символами дівочої тендітності, нею прикрашали весільний коровай. 3. Верба – символ краси, безперервності життя, всесвітнього дерева і людського роду. 4. Символом мужності та сили вважають дуб, він асоціюється з мудрістю та довголіттям. 	<p>Усього 5 б.:</p> <p>1 б. за кожне речення, яке містить змістовну, розгорнуту відповідь;</p> <p>0 б. – за недоречну відповідь чи її відсутність.</p>

	<p>5. Символічними є квіти і коробочки маку: <i>квітка маку</i> символізує пам'ять, молодість і красу, їх скороминучість; <i>маківка</i> – символ єдності народу, безконечності всесвіту. (<i>Можливі інші варіанти</i>)</p>	
<p>15. У чому глибинний сенс великодньої крашанки? Дайте відповідь зв'язним текстом із 5-и речень.</p>	<p>Важко уявити великодні свята без крашанок. Яйце є універсальним символом, притаманним багатьом культурам, і означає родючість та оновлення життя, а для християн воно є символом воскресіння Христа. За народними віруваннями, своїм червоним кольором крашанки завдячують Марині Магдалині, яка принесла звичайні яйця імператорові Тиберію, і ті перетворилися на червоні. Українці фарбують яйця в четвер чи суботу у червоний, жовтий, синій та зелений кольори. Освячені на Великдень яйця перетворюються на оберег, який не втрачає своєї сили упродовж року. (<i>Можливі інші варіанти</i>)</p>	<p>Усього 5 б.: по 1 б. – за кожне речення, яке містить змістовну, розгорнуту відповідь; 0 б. – за недоречну відповідь чи її відсутність.</p>
		<p>Примітка: за орфографічну, пунктуаційну грамотність, за граматичне і стильове оформлення роботи до всіх попередніх балів додається: усього 10 балів: 10 б. – 0-1 помилка; 9 б. – якщо допущено 2-3 помилки; 8 б. – якщо допущено 4-5 помилок; 7 б. – якщо допущено 6-7 помилок; 6 б. – якщо допущено 8-9 помилок; 5 б. – якщо допущено 9-10 помилок; 4 б. – якщо допущено 11-12 помилок. Якщо в роботі допущено більше 12 помилок, бали за грамотність не додаються.</p>

90 + 10 = 100 балів